

Novoteks

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

Čestitamo za
dan borca in dan vstaje!

Letos avgusta meseca bo poteklo štirideset let, odkar so se obrnila prva vretena v Novem mestu. To je bilo leta 1936, ko je začela obratovati prva predilnica v Novem mestu — „Predilnica Jožko Povh“.

Tam, kjer stoji danes industrija obutve, je vzklilo prvo seme današnjega Novoteksa. Zgradba je bila dokončana 1933, v njej pa je bil obrat lahko konfekcije. Ko je nastopila gospodarska kriza, ki je takrat najbolj prizadela konfeksionarje, se je lastnik odločil, da jo ukine; tako je vse stroje prodal in si omislil predilnico.

Za ta korak se je odločil v ugodnem trenutku, saj so bili za predilstvo takrat dokaj ugodni pogoji — za tkalstvo in konfeksionarstvo ni bilo potrebno imeti velikih prostorov. Znano je, da je nekdo, ki je imel denar, lahko začel v malo večji kleti, za nadaljnji razvoj pa je rabil še vedno malo prostora; če pa je hotel imeti predilnico, je morala biti ta zelo velika — kajti predilniški stroji so dolgi po 20 metrov in še več.

Lastnik Povh je tako pričel iskati predilniške stroje. Ker pa so bili le-ti zelo dragi, je pričel iskati tovarno, ki bi mu dala stroje na kredit. Obiskal je nekaj tovarn v Nemčiji, a ni bilo nič. Napotili so ga na Poljsko, da bi morda tam kaj našel. In prav tam se mu je izpolnila največja želja: v tovarni, ki je nosila ime „Josef Erben“ je

dobil stroje na triletno odplačilo. To je bila tako imenovana „streik-garn“ predilnica s strojem, selfaktor-220 vreten, prstični stroj — 120 vreten, en mikalni stroj za rahljanje bombaža, mešalni stroj ter še dva za trganje krp in odpadkov.

Ko so pričeli stroji delati, se je takoj zataknilo pri elektriki. Novo mesto je imelo takrat le nekaj obrtnih delavnic, vse pa so dobivale elektriko iz elektrarne Luknja pri Prečni. Vsak večer so lahko Novomeščani že

s pogledom na javno razsvetljavo vedeli, če so stroji v predilnici vključeni ali ne. Največje sitnosti je povzročal tako imenovani „elektro selfaktor“, ki je strašansko motil poslušanje radia in razsvetljavo po lokalnih in domovih.

Takšen je bil torej začetek predilnice, ki je pričela delati pred štiridesetimi leti. Med prvimi delavci, ki so dobili naziv „tekstilni delavec“, sem bil tudi jaz.

FRANC ŽIDANIK

IZ TREBINJA

Regres za more

Zajedno sa majskom platom, koja je bila nešto bolja nego ranijih mjeseci, radnici „Novoteksovog“ pogona u Trebinju, dobili su i regres za godišnji odmor u visini od 1.000 dinara. Pošto je more od Trebinja udaljeno samo tridesetak kilometara, sasvim sigurno mnogi radnici odlaziće najčešće na jednodnevne izlete u Dubrovnik i okolna mjesta, jer za duži boravak na moru treba i dublji džep. U odnosu, koliko za regres daju druge trebinske radne organizacije, može se reći — „Novoteksovi“ radnici su medju boljima.

Novo partijsko rukovodstvo

Nedavno je u „Novoteksovom“ pogonu u Trebinju održan izborni sastanak Osnovne organizacije Saveza komunista na kome je izabrano novo partijsko rukovodstvo. Tako je za sekretara OO SK izabran Dobro Brković, njegov zamjenik je Jusuf Budalica, a za blagajnika Mirjana Janković. Na ovom sastanku istaknuto je da je SK raspravljao o proteklom periodu o nizu pitanja, ali mnogi od njih nisu riješeni onako kako najbolje odgovara radnicima iz neposredne proizvodnje.

MEHO BARAKOVIĆ

V teh dnevih mineva petintrideset let, odkar so se na Slovenskem pričele prve oborožene akcije proti okupatorjem in domačim izdajalcem, kot znanilke splošnega ljudskega odpora. Z dnevom vstaje slovenskega naroda — 22. julijem, pa proslavljamo začetek najbolj znamenitega obdobja zgodovine slovenskega naroda.

V usodnih dnevih druge svetovne vojne, ko je nacistična Nemčija s Hitlerjem na čelu pričela z napadi na evropske države, so se vsi resnični patrioti globoko zavedali, da je boj z okupatorji na življenje in smrt, edina možnost za rešitev slovenskega nacionalnega obstanka. To pa je bil hkrati tudi boj za novo Jugoslavijo in za enako-praven položaj slovenskega naroda v njej.

Glavno zaslugo v organizaciji in vodstvu učinkovite obrambe pred fašisti pripada Komunistični partiji; ne smemo pa prezreti organizacije Osvobodilne fronte, ki je povezala veliko večino Slovencev v borbeno vse ljudsko organizacijo. Prav s pomočjo obeh je slovenski narod zmagal ter ustvaril pogoje za socialistično revolucijo. Izbojevana bitka je bila po težkih 5 letih plod prizadevanj lastnih sil slovenskega ljudstva, združenega z naprednimi silami drugih Jugoslovanskih narodov in oprtega na vse progresivne moči takratnega sveta.

Petintrideset let v razvoju nekega majhnega naroda ni dolga doba, toda toliko bolj je pomembna, kolikor bolj je izpolnjena z zavestnimi in izvirnimi dogajanjmi, ki jih ustvarja in razvija moč ter sposobnost množic.

Ob prazniku dneva vstaje slovenskega naroda, ko se s ponosom oziramo v preteklost in hkrati pogumno premagujemo težave današnjih dni, je mogoč samo en dogovor — dogovor v duhu našega najdragocenejšega izročila: da krepimo našo enotnost, da osredotočimo naše akcije na ključne točke napredka družbe, da še naprej razvijamo družbene odnose in samoupravljanje, odločno branimo in dosledno izvajamo koncept gospodarske in družbene reforme ter da utrjujemo bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije.

MIHA GOŠNIK

Naši vratarji gotovo nimajo lahkega dela: naj bo še tako močna sončna pripeka, senca ali dež, ponoči ali podnevi — vedno morajo kontrolirati delavce pri prihajanju z dela in na delo, varovati tovarno ter opozarjati nepazljive voznike, kje lahko parkirajo in kje ne smejo . . .

PADEC PRODUKTIVNOSTI DELA

Negativna stopnja rasti industrijske proizvodnje v Sloveniji, ki se vleče že iz lanskega leta, je iz meseca v mesec bolj očitna. Nivo industrijske proizvodnje, ki je sicer v prvih mesecih leta navadno dokaj visok, je v letošnjem letu že negativen.

V štirih mesecih letošnjega leta smo proizvedli v primerjavi za enakim obdobjem lani za 2,1 % manj. Kakor torej kažejo zadnji razpoložljivi podatki, nam v letošnjem letu ne bo uspelo doseči začrtane rasti produkcije. Po nekaterih ocenah bo rast industrijske proizvodnje dosegla največ 3-odstotno povečanje, vendar le v primeru, če bo konjunktura v gospodarstvu v drugi polovici leta zopet zaživela.

Ob porastu zaposlovanja v industriji za 2 % in padu industrijske proizvodnje za 2,1 % je torej produktivnost dela v prvih štirih mesecih v primerjavi z lanskimi padla za 4 odstotke. Ravno ta nizka raven produktivnosti dela je dodatni faktor, ki slovenski industriji povzroča skrbi. Z nizko produktivnostjo prihaja do cele vrste posledic: produkcijski stroški bodo še naprej rastle nesorazmerno s cenami, ki so v letošnjem letu dokaj stabilne. Poleg nezadostno raziskanega tržišča, uvozno usmerjene predelovalne industrije in premalo raziskanih notranjih rezervah pritiskajo naraščajoči proizvodni stroški tudi na zmanjšano konkurenčnost na tujih tržiščih.

Med industrijskimi panogami, ki predstavljajo pomemben delež pri ustvarjanju družbenega produkta, je v letošnjih štirih mesecih le usnjarsko-obutvena industrija pokazala pozitivne rasti produktivnosti dela. Sicer pa je bil nivo pri nekaterih industrijskih panogah sledeči: elektroenergija - 1, kovinska industrija - 4, lesna industrija - 7, tekstilna - 5, živilska - 3, elektroindustrija - 8 itd.

Vsak mladinec bi moral v brigado

Tisto nedeljo, ko je 120 mladih brigadirjev prikorakalo v Prevole v Suhi krajini, je mala vasica zaživela. Prišli smo z dobro voljo, s pesmijo. Suhokranjem moramo pomagati iz nerazvitenosti, smo si dejali, moramo jih približati življenju.

Mlade, vesele, delovne ljudi Suhokranjci potrebujejo. Svojih nimajo več. Odšli so z revne kraške zemlje v Ljubljano, v Kočevje. Ostali so starčki, nemočni, pozabljeni. Zelo nezaupljivi ljudje in zaprti vase so, so pripovedovali brigadirji, ki so bili že lansko leto tam. Pa ni bilo tako. Domačini so nas sprejeli lepo. Bili so srečni, da smo se spomnili nanje, da smo bili z njimi. Sprejeli so nas za svoje. Postali smo del njih. Kako lep občutek, da nisi pozabljen, da le nisi čisto odrezan od življenja. Mi mladi pa hočemo živeti in hočemo ohraniti pri življenju.

Gradili smo vodovod Lopata-Visejec in vodovod do Strug v kočevski občini. Prve dni je bilo težko. Vstajanje ob 4h, delo na trasi od 6h - 14h. Teren je kraški: sam kamen, le tu pa tam košček zemlje. Prizadevali smo si, da dosežemo čim boljše delovne rezultate. Hoteli smo doseči cilj. Dobro smo poznali ta cilj. Tu ne gre samo za to, da hočeš nekaj narediti, ampak moraš narediti.

Človek, še posebno mlad človek, mora biti vedno tam, kjer je delo. Popoldne so bile na vrsti interesne dejavnosti: idejnopolitično delo, kultura, šport. Velik pomen delovne akcije je v političnem izobraževanju in usposabljanju.

Letos so MDA organizirane na samoupravnem delegatskem sistemu. Najvišji samoupravni organ v izmeni je skupščina izmene, ki jo sestavljajo delegacije brigad, ki sodelujejo v izmeni. Vsaka delegacija izvoli delegacijo 10 brigadirjev. Predsed-

Formirali smo tudi OO ZSMS, aktiv ZK, komisije za kulturo, politično delo, disciplino, šport. Na aktivu ZK smo razpravljali o delovnih uspehih, o disciplini, predlagali smo brigadirje, ki so se s svojim delom in obnašanjem še posebno izkazali za sprejem v ZK.

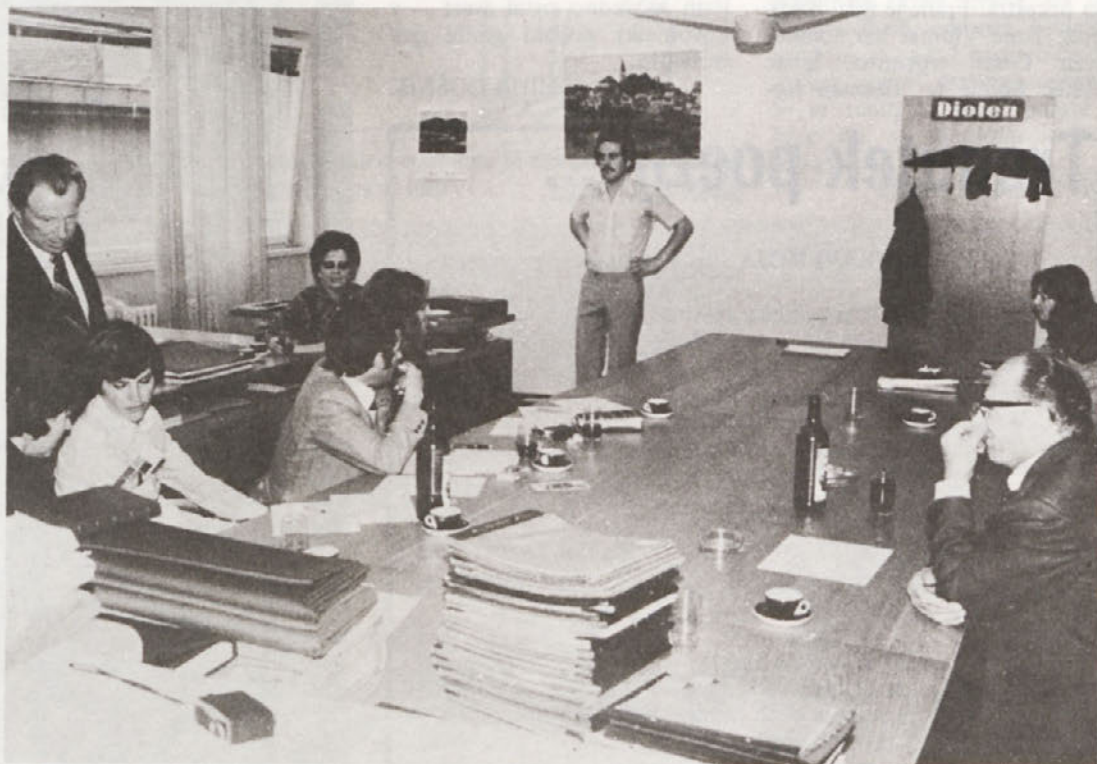
V treh tednih lahko dobi osebnost mladega človeka popolnoma nove razsežnosti. Do kvalitativnih in pomembnih notranjih premikov skoraj mora priti. To vpliva na osebno življenje, na odnos do družbenih dogajanj. Tu se krepi bratstvo in enotnost med našimi narodi in narodnostmi, razvija se solidarnost in tovarišтво: vsi za enega, eden za vse. Na vsakem koraku se to občuti in vidi. To je velika pridobitev. Zato mladina potrebuje delovne akcije.

MDA ni dopust. Brigadirji, ki smo se vrnili iz brigade, smo ambasadorji akcij za naslednje generacije, za sredino, v kateri živimo. Vsak mladinec bi moral na akcijo, morali bi zaradi bratstva in enotnosti in še zaradi marsičesa. Koristno je priti na vsako akcijo, kjerkoli in kadarkoli. Sem prihajajo mladi z dobrimi in slabimi delovnimi navadami, z različnim odnosom do življenja. Ta razlika pa je samo v prvih dneh in je iz dneva v dan manjša.

MIRA

stvo skupščine izmene je izvršilni organ skupščine izmene. Osnovna celica samoupravnega organiziranja in delovanja pa je brigadna konferenca, ki jo sestavljajo vsi brigadirji v brigadi.

V Novoteks stalno prihajajo zastopniki večjih trgovskih hiš, da si lahko ogledajo naše najnovejše modele iz tekočih kolekcij ter se tako odločajo za nakup Novoteksovih izdelkov. Vse modele moške in ženske konfekcije prikazujejo domači manekeni.

NAŠ INTERVJU:

40-letna zvestoba gasilstvu

Franc Podržaj se je rodil 1915. V Novoteks je prišel 1948, in sicer v predilnico. Nato so ga premestili v skladišče surovin, celih 20 let – od 1951 do 1971 – pa je bil vodja Novoteksove menze.

V 23 letih dela v naši tovarni je bil od 1950 aktivni gasilec in član IGD, predsednik in blagaj-

FRANC PODRŽAJ

nik društva ter predsednik upravnega odbora podjetja. Mimo ustanoviteljev gasilskega društva (leta 1949) Ivana Barantina in Ivana Intiharja ter poveljnika Franca Sitarja je tovariš Podržaj med prvimi člani opravil tečaj za gasilce. Sodeloval je še pri ustanovitvi pevskega društva in narodno-zabavnega orkestra. Franc je igral trombon, Tone Vidmar harmoniko, Ivan Cesar trobento, Ignac Mikec bobne ter Herman Ko-

privnik klarinet. Fantje so igrali na prireditvah v tovarni, nekajkrat pa tudi na gasilskih veseljah.

Franc Podržaj se v svojem 40-letnem aktivnem gasilstvu spominja požara v Novoteksovi predilnici, ko so gorele stare krpe. Največji požar, pri katerem je aktivno sodeloval, pa je bil v bližini gradu Turjaka leta 1937, ko je gorelo neko veliko gospodarsko poslopje in je bilo zaradi suše v enem tednu kar sedem manjših požarov.

Lepi spomini vežejo tovariša Podržaja še na začetke Novoteksove menze. Okoli leta 1953 je bilo vsak dan na opoldanskem obroku več kot 300 delavcev! Takrat se je morala menza vzdrževati sama, zato so imeli svojo vrtnarijo, hleve in svinjake ter velik zelenjavni vrt (v hlevih smo imeli takrat 3 konje in prav toliko krav, 30 prašičev, veliko perutnine in povrtnin. Kar so takrat delavci pridelali z udarniškim delom po službi, je menza v glavnem predelala, nekaj pa so tudi prodali v Novem mestu in po okoliških vaseh.

Tovariš Podržaj je odšel v pokoj 1971 leta. Še velikokrat se spominja na leta, ko je delal v Novoteksu. Z zanimanjem zasleduje vse, kar se dogaja v naši tovarni. Gasilec pa je po 40 letih še vedno ostal zvest – v novomeški gasilski godbi igra trobento.

MIHA GOŠNIK

Trenutek poezije...

LJUBAVI MOJA

u tvome potiljku zakonačilo more
i ja sam čuvar te modrine
tih dubina
začarane šume
i divnog zverinjaka
u tome čelu naslučena reč
govor ozdravljenja
ljubavi moja

POMLADNA

Bila narava je tiha
kot deklica v snu . . .
zbudila se je ob nežnem poljubu
žarkov rumenih.

Globoko v duši občutim pomlad
in topli njen dih
oživlja mi sanje.

JANEZ

Sprejeli smo samoupravne sporazume

Na zboru delovnih ljudi skupnih služb podjetja in IVS, ki je bila 5. julija ob 12. uri v tovarniški menzi, smo se delavci seznanili z nekaterimi sporazumi o srednjeročnem razvoju SR Slovenije.

Govor je bil o samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev za financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike za obdobje 1976–1980; samoupravnem sporazumu o temeljnih plana razvoja PTT prometa za obdobje 1976–1980 ter samoupravnem sporazumu o osnovah plana razvoja vodnega gospodarstva območne vodne skupnosti Dolenjske za naslednja 4 leta.

Po obrazložitvi samoupravnih sporazumov, smo delavci skupnih služb podjetja in IVS sprejeli za naslednja 4 leta naslednje republiške samoupravne sporazume:

– o združevanju sredstev za

financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike;

– o temeljnih samoupravnih planov samoupravne interesne skupnosti za nafto in plin v SRS;

– o temeljnih samoupravnega plana razvoja železniških zmogljivosti;

– o temeljnih samoupravnega plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v SRS;

– o temeljnih samoupravnega plana razvoja luških zmogljivosti;

– o temeljnih plana razvoja PTT prometa v SRS;

– o osnovah plana razvoja vodnega gospodarstva območne vodne skupnosti Dolenjske – vsi sporazumi veljajo za obdobje 1976–1980.

Po obrazložitvi sprememb pa je bil sprejet še sporazum o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke.

Vsakdanja slika iz skladišča pomožnega materiala: vzdrževalci strojev, mehaniki in vse servisne službe v tovarni potrebujejo rezervne dele za popravila strojev. Ves material je sortiran tako, da skladiščnikom izdajanje posameznih delov ne povzroča nobenih težav

IZLET AKTIVA ZB

Sporno dostavljanje materiala

Na dan borca je organiziral naš aktiv zveze borcev izlet. Obiskali smo kraje, ki so znani iz narodnoosvobodilne borbe našega naroda.

Najprej smo se ustavili v Dolenjskih Toplicah, kjer smo si ogledali novo šolo, ki je bila zgrajena s pomočjo samopriprave naših delovnih ljudi. To je ena najlepših in najpopolnejših osemletk v Sloveniji, saj ima poleg sodobnih učilnic za kabinetni pouk igrišča, v neposredni bližini tudi lastno ambulanto. Posebnost šole je zelo posrečena lokacija, saj je odmaknjena od hrupa, v njeni bližini pa je gozd, ki skrbi za čisto ozračje. Šola se imenuje „Baza 20“ – v spomin na postojanko v Kočevskem rogu, kjer se je v letih 1944–45 zadrževalo naše politično vodstvo. Ta šola je ob enem tudi spomenik narodnoosvobodilni borbi – prispevek prebivalstva topliške občine.

Po kratkem postanku smo krenili v Žužemberk, kjer so nas pričakali predstavniki krajevne organizacije ZB. Z njimi smo odšli na Cvibelj, k spomeniku padlim borcem in žrtvam okupatorja ter domačih izdajalcev, ki so padli v Žužemberku in njegovi neposredni okolici. Poleg spomenika je grobnica, kjer so posmrtni ostanki padlih. Delegacija našega aktiva je ob spomenik položila venec, nato pa nam je predsednica krajevne organizacije Vera Vehar orisala zgodovino Žužemberka pred in po vojni ter razvoj kraja. Partizani so Žužemberk napadli 26. marca 1942, vendar napad zaradi neizkušenosti ni uspel. Toda že v zgodnjem poletju so morali Italijani zaradi pritiska partizanov dobro utrjeno postojanko zapustiti. Ker ima Žužemberk važen strateški položaj, ga je okupator hotel na vsak način držati v svojih rokah. Zato so se v Žužemberku in njegovi okolici ves čas bili hudi boji, kar nam pove tudi spomenik z vklesanimi imeni 1225 padlih borcev in žrtev divjanja okupatorja in belogardistov.

Močno pretreseni od pripovedovanja predsednice smo oživljali spomine na borbo za svobodo, v kateri smo sodelovali tudi mi. Marsikateremu se je utrnula solza ob spominu na prijatelja in soborca, ki je za svobodo žrtvoval svoje življenje.

Po pristrčnem slovesu od predstavnikov žužemberške organizacije ZB smo se v močni pripeki odpeljali po dolini Krke do njenega izvira. V prijetnem hladu izvira smo se odpočili, tovariš Ozimek pa je poskrbel za jedačo in pijačo.

Ko smo se dodobra odpočili

in podprli, smo se odpeljali na Muljavo, kjer smo obiskali rojstno hišo pisatelja Josipa Jurčiča ter kočjo, v kateri je živel Krjačelj. Od tam pa smo se podali v partizanski dom na Pristavici nad Stično. V veselem razpoloženju se je kmalu oglasila tudi partizanska pesem.

Žal nam je bilo, da se izleta niso udeležili tudi naši soborci iz metliške predilnice, čeprav smo jih na tovariško srečanje povabili. Lahko rečemo, da se takih srečanj premalo udeležujejo tudi naši člani.

Vedno manj nas je, tempo življenja in dela zahteva od nas vse več, zato bi se morali vsaj enkrat ali dvakrat na leto zbrati vsi bivši borci in aktivisti, ki delamo v našem podjetju ter se na takih izletih sprostiti in obujati spomine na težke, a slavne dni borbe za svobodo in socializem.

J. KRANJČIČ

Sklep vodilnih organov tozdr Konfekcija v Novoteksu, da se na račun zmanjšanja delovne sile, predvsem režijske, bolj zaposli druga, je najbolj prizadel režijske delavce na nižjih delovnih mestih.

Z ukinitvijo delovnega mesta „transporter materiala v proizvodnji“ so organi, ki bi pravzaprav morali misliti kaj drugega (ne pa, da se spuščajo v personalne zadeve), zadali udarec kolektivu skladišča pomožnega materiala konfekcije. Glavni problem je nastal s tem, da je sedaj prav ta oddelek tisti, ki mora dostavljati material iz skladišča direktno v proizvodnjo. Mislimo in vemo, da so skladiščnik in delavci v skladišču dolžni izdajati material le na osnovi naročila krojilnice in šivalnice v Novem mestu, predaja pa se izvrši v skladišču. Tako vsaj piše v sistemizaciji delovnega mesta „skladiščnik pomož-

nega materiala“ v tozdr Konfekcija.

Zahtevamo, da se delovno mesto skladiščnika in sodelavcev ponovno analizira.

Jože Zurc
Ivan Ašič
Franc Potočar
Marjeta Lucić

Orientacijsko tekmovanje

29. maja je bilo v okolici Novega mesta v prelepem sončnem vremenu orientacijsko tekmovanje za Trdinov pokal 1976. Tekmovanja se je udeležila tudi ekipa naše tovarne. V njej so bili: Jože Auersperger, Lojze Kramar in Silvo Fir. V močni konkurenci je ekipa osvojila odlično drugo mesto in prejela diplomu.

– Tovariš neposredni proizvajalec, spet smo te zalotili, da delaš, na sestanku o dvigu stornilnosti te pa ni bilo ... Karikatura A. Novak

Na kolektivnem odmoru

U vremenu od 3. do 19. jula, mašine u „Novoteksovom“ pogonu u Trebinju će mirovati, jer su radnici otišli na kolektivni godišnji odmor. U proizvodnim halama zavladaće tišina i samo čuvari objekta, redovno će se smjenjivati o obavljati svoje čuvarske poslove. Radnici su se razišli na razne strane, da bi ponovo došli, odmorni i svježi, spremni za rad. I ponovo će se začuti „govor“ mašina i nastaviće se raditi sa puno poleta i želje da se planirani zadaci ostvare.

MEHO BARAKOVIĆ

Naloženi vozički so pripravljani za prevoz v metliško predilnico, kjer bodo Novoteksovi delavci iz surovin naredili prejo za naše končne izdelke

O RAKU

Društvo SRS za boj proti raku je uredništvu časopisa poslalo vrsto prispevkov naših vidnih strokovnjakov o posameznih vrstah raka. Na nas so se obrnili s prošnjo, da bi jih objavljali skozi vse leto in na ta način pomagali širiti znanje o raku, obenem pa pobijati nepotrební strah pred njim.

Gradivo smo dobili brezplačno. Financiralo ga je društvo SRS za boj proti raku, avtorji pa so odstopili od honorarja v korist društva.

Društvu se zahvaljujemo, bralce pa obveščamo, da bomo objavljali to gradivo skozi vse leto in na ta način pomagali širiti znanje o raku.

Doc. dr. sc. dr. Stojan HAVLIČEK, ginekolog

Rak na maternici

Več kakor 90 odstotkov bolnic z začetno obliko bolezni lahko popolnoma ozdravi

Pravi vzroki za nastanek raka na vratu in telesu maternice nam še niso znani. Vemo pa, da židinke in muslimanke redkeje obolevajo za rakom na vratu maternice kot ženske drugih veroizpovedi. To pripisujejo obrezovanju spolnega uda pri moških in spolni higieni, ki jo morajo ženske in moški izpolnjevati pred spolnim občevaranjem in po njem. Zdravniki raznih specialnih vej medicine se trudijo, da bi s svojimi znanstveno-raziskovalnimi študijami čimprej odkrili vzročnike raka-vih obolenj. Tehnični napredek in ogromno število znanstvenikov ter tehnikov ob sočasni neprecenljivi finančni podpori je rodilo sen človeštva, da bi se človek lahko sprehodil po Meseu. Zato tudi pri rakavih obolenjih lahko upamo na skorajšnji uspeh.

Ženska, ki skrbi za svojo spolno higieno, lahko že zgodaj opazi bolezenske spremembe. To so izcedki iz nožnice, nepravilnosti v mesečnem perilu, bolečine pri občevaranju ali pa krvavkasti izcedki po občevaranjih. V takih primerih se morajo ženske takoj pogovoriti o svojih opažanjih z zdravnikom, najbolje kar s specialistom za ženske bolezni. Nujno je, da bi bila vsaka ženska toliko zdravstveno prosvetljena, da bi že od 18. leta dalje hodila vsaj enkrat na leto na ginekološki pregled. Strah pred ginekološkim pregledom je že marsikatero žensko stal življenje, ker je tako zamudila pravočasni začetek zdravljenja.

Ženske lahko prihajajo danes pri nas v ginekološke ambulante oziroma k specialistu ginekologu brez posebne napotnice. Tako se lahko pogovorijo z ginekologom o vseh svojih težavah in opažanjih morebitnih bolezenskih znamenj. Z ginekološkim pregledom, ki sleti takemu pogovoru, skušamo ugotoviti lego in velikost posameznih ženskih spolovil. Nato pregledamo še s tako imenovanim zrcalom vso nožnico in maternični vrat. S posebno optično povečevalno napravo, ki ji pravimo kolposkop, lahko na sluznici nožnice in materničnega vratu pregledamo normalno sluznico in lahko odkrijemo morebitne druge bolezenske spremembe. Pri tem pregledu vzamemo bris iz nožnice, da z mikroskopom poiščemo morebitne bakterije. Poseben bris pa napravimo iz materničnega

vratu in kanala ter njegov razmaz preiščemo z mikroskopom, da bi po odlučenih celicah ugotovili, ali gre za morebitne sumljive predrakave ali rakave celične spremembe na vratu ali telesu maternice. Če odkrijemo sumljive spremembe, bolnico takoj pokličemo na ponoven pregled. Vse te preiskave so neboleče; že zaradi tega je strah pred njimi neutemeljen. Če pri mikroskopskem pregledu brisa ugotovimo spremembe, ki že močno kažejo, da gre za raka, potem napotimo tako bolnico v bolnišnico, kjer z zahtevnejšimi pregledi lahko potrdijo ali pa ovržejo sum raka. Potrditev domneve pa še ne pomeni, da je taka bolnica že zapisana smrti.

Več kot 90 odstotkov bolnic z začetno obliko raka na vratu ali telesu maternice z današnjimi vrstami zdravljenja lahko popolnoma ozdravimo. Čim prej odkrijemo predrakave spremembe ali začetnega raka, tem laže in uspešneje jih zdravimo in ozdravimo!

Žal pa mnoge ženske pridejo prvič na ginekološki pregled šele, ko je rak že močno napredoval. Vedno znova ugotavljamo, da je bil razlog odlašanja strah in sram pred ginekološkim pregledom in pa varljivo upanje, da bodo izcedki in druge nepravilnosti — znanilci raka sami po sebi minili. Tako so zamujeni meseci in hkrati tudi možnosti za uspešno zdravljenje.

Raka na maternici zdravimo predvsem z operacijo ali pa z obsevanjem. Kakšno zdravljenje bomo izbrali, je odvisno od starosti, obsežnosti samega rakave-

ga procesa in seveda tudi od stanja drugih organov, kot so srce, pljuča itd. Vrsto zdravljenja izberejo zdravniki specialisti, ki se predvsem ukvarjajo z zdravljenjem raka na ženskih spolovilih.

V Sloveniji smo zelo napredovali pri odkrivanju zgodnjega raka na maternici. Uspehi niso izostali. Vse več žensk prihaja redno na polletne ali vsaj na letne ponovne preglede v ginekološke ambulante. V zadnjih dveh letih že opažamo, da je manj novih primerov raka na vratu maternice. To vsekakor lahko pripišemo odkrivanju in zdravljenju začetnih bolezenskih sprememb na vratu maternice, ki bi se kasneje zanesljivo sprevrgle v raka. Vendar pa še vse premalo žensk prihaja na redne ginekološke preglede! Mnoge pridejo šele takrat, ko jih k temu prisilijo bolečine ali nepravilne močne krvavitve. Uspeh zdravljenja v takih primerih, ko je bolezen že zelo napredovala, pa je veliko slabši. Ženske, ki so umrle za rakom na maternici, so si, žal, velikokrat same ukrojile svojo usodo, največkrat prav zaradi odlašanja s pregledom.

Zdravljenje ni važno le za žensko samo, temveč tudi za njeno družino in otroke, ki jo v svoji nedoletnosti nujno potrebujejo. Ker je za uspešno zdravljenje raka nujno, da ga zgodaj spoznamo in čimprej ustrezno zdravimo, naj vsaka ženska skrbi za spolno higieno, se skrbno opazuje in hodi redno na ginekološke preglede!

Gotovo metrsko blago po vseh pregledih navijemo v bale (kosi so dolgi do 20 metrov), nato pa jih razpošljemo po vseh naših trgovinah in v ostale prodajalne širom Jugoslavije

NOVOTEKSOV KOLESAR - DRŽAVNI PRVAK

V soboto in nedeljo, 12. in 13. junija je bilo v Novem Sadu državno prvenstvo v kolesarstvu in cestni vožnji. Prvenstva se je udeležilo 17 društev iz vse Jugoslavije. Na 102 km dolgi progi za starejše mladince je zmagal Novoteksov kolesar Božo Mijajlovič pred Čubričem (Metalac) in lanskoletnim državnim prvkom Buličem.

S tem je mladi tekmovalac dokazal, da se lahko tudi na svetovnem prvenstvu v Belgiji, ki je bilo od 4. do 8. julija uvrsti med najboljše. Ostali Novomeščani so vozili dobro, saj je bil Turk šesti, Zrimšek pa sedmi.

Ekipno so bili drugi na 48 km dolgi progi, kjer je bila povprečna hitrost 44,300 km/h. Za ekipo so vozili: Mijajlovič B., Mijajlovič S., Zrimšek in Zdenko Antončič.

Pri mlajših mladincih je bil Vehar tretji na 70 km dolgi progi. Ekipno pa smo bili peti.

V soboto, 3. julija, je kolesarski klub Hrastnik organiziral kolesarsko dirko za slovenska društva. Na 83 km dolgi progi Hrastnik-Krško-Hrastnik je pri starejših mladincih zmagal Z. Antončič, drugi je bil Miran Novak, ki sta v 60 km dolgi solo vožnji pripeljala minuto in pol pred tovarišema S. Mijajlovičem in Turkom.

Pri mlajših mladincih je bil Vehar prvi, Žaubi in Kregar (Rog Ljubljana) pa druga in tretja.

V nedeljo, 4. julija, je bila trim akcija „kolo-zdravo telo“ na 25 km dolgi progi Novo mesto-Otočec-Ratež-Novo mesto, katere se je udeležilo 70 udeležencev, predvsem mladih. V primerjavi z lanskim letom je bilo manj udeležencev – zaradi dopustov. Upamo, da bo udeležba na naslednjih dveh akcijah večja.

ZDENKA LUZAR

Kajenje ni dovoljeno povsod

Velikokrat se je že pripetilo, da je trenutna nepazljivost, odvržen cigaretni ogorek ali pa neupoštevanje varnostnih predpisov povzročilo večmilijonske izgube. Da bi bili tudi v Novoteksu varnejši, je pred dnevi pri tožobna komisija določila mesta v proizvodnji, kjer je kajenje dovoljeno.

Vsa mesta so označena z opozorilnimi napisi, ki so obešeni na vidnih mestih. Sedaj je odvisno od nas samih, ali se bomo ravnali po navodilih ali ne, prav tako pa so odgovorni

tudi vodje enot, da se bodo delavci držali predpisanih navodil o kajenju. Mesta, kjer se lahko kadi, so naslednja:

– **PREDILNICA:** prostor pri glavnem vhodu med obema garderobama;

– **PRIPRAVA:** na koncu hodnika pred skladiščem preje;

– **TKALNICA:** prostor pred tkalnico (glejano iz smeri oplemenitilnice);

– **OPLEMENITILNICA:** prostor med oplemenitilnico in šivalnico;

**+ Hvala za vašo kri,
ki rešuje življenja!**

Od 18. maja do 22. junija so na novomeški transfuzijski postaji darovali kri naslednji NOVOTEKSOVI delavci: Danica Kovač (do sedaj 4-krat), Martin Brudar (12), Marija Udovc (5), Alojz Foršček (4), Jožefa Ljubi (7), Jože Kocjančič (8), Alojz Kavšček (18), Marija Korče (8), Peter Kumer (23), Jože Hudoklin (5), Viktor Potočnik (11), Anton Gole (7), Jože Šmajdek (13), Drago Vasič (16), Francka Juršič (6), Alojzija Drčar (1), Evstahij Janežič (13), Franc Pavlin (12), Irena Lakovnik (1), Ivanka Jerič (12), Janez Dular (16), Vojko Mrhar (4), Anton Ajdišek (13), Jožefa Femec (8), Anton Drčar (8), Ivan Barbo (29), Bojan Pureber (9), Marija Verček (19), Štefka Gorenc (7), Stanko Anžlovar (9), Stane Kastelic (14), Vinko Opalk (17), Jože Žugelj (18), Franc Pintar (11), Alojz Hočevnar (8), Mihela Turk (3), Martin Kozjan (16), Danica Fink (5), Jože Saje (5), Antonija Hočevnar (5), Pavle Kuplenik (20), Halid Kadragič, Jože Štine (8), Vlado Drenovec (12), Marija Dobovičnik (4), Ivan Cesar (6), Anica Cesar (13), Jože Zurc (9), Niko Reba (14), Milan Močnik (12), Alojz Tekavc (4), Jože Rozman (7), Ivan Radoš (29), Tončka Janc (4), Mirko Nilič (13), Milena Žitnik (11), Viljem Udovc (16), Martina Koračin (10), Ivan Ašič (10), Franc Luzar (8), Miha Preskar (2), Darko Tončič (2), Štefka Pugelj (7), Anica Standekar (7), Antonija Rukše (15), Štefan Jenič (7), Slavko Čečelič (9), Justa Damjanovič (13), Franc Sluga (4), Bojan Florjančič (27), Štefka Kranjčič (7), Marjeta Jožef (12), Jože Kinčič (10), Stane Butalin (2), Milena Bartolj (1), Franc Murgelj (9), Ivan Kocjančič (14), Vida Šenica (11), Martina Vidmar (6), Majda Vidrih (4), Beti Radež (11), Rozalija Planinšek (16), Angela Lindič (1), Jože Dragman (33), Milena Kovačič (4), Marija Žagar (6), Jože Kavšček (12) in Marija Klemenčič (9).

– **KONFEKCIJA:** prostor pred sanitarijami (za ženske in moške);

– **NOVO SKLADIŠČE:** pod stopniščem, ki vodijo v zgornji prostor;

– **STARO SKLADIŠČE** (konfekcija, metraža): prostor pred vhodom v obe garderobi pred konfekcijo;

– **GARAŽE:** v pisarni garaže;

– **MEHANIČNA DELAVNICA:** kajenje je dovoljeno samo v kovačnici.

Neupoštevanje pravil o kajenju je po pravilniku o protipožarni organizaciji v podjetju kršitev delovnih dolžnosti.

Mg

Prišli - odšli

Od 5. junija do 1. julija so v našo delovno organizacijo prišli naslednji delavci: TOZD Tkanina – delovna enota oplemenitilnica: Mahnič Alojzij, TOZD Konfekcija – delovna enota Novo mesto: Lujanov Krna: TOZD Konfekcija – skupne službe: Demirovič Hasija, TOZD Trgovina – prodajalna Bršlin: Sinkovec Marija, Jerman Mojca, TOZD Strešnik – Dobruška vas: Škedelj Karel.

*

V istem času so našo delovno organizacijo zapustili naslednji delavci: TOZD Tkanina: delovna enota oplemenitilnica: Tičar Franc, Kotnik Ivan: delovna enota predilnica: Petrič Ivan: delovna enota tkalnica: Jarc Jože, Mali Bogdan, Gosenca Antonija, Gorenc Jože; delovna enota priprava: Ferbežar Miroslav, Mihalič Drago; TOZD Predilnica Metlika: Ostrman Janko; TOZD Konfekcija: delovna enota Novo mesto: Ogulin Marija, Retelj Franc, Gričar Anica, Hafner Jože; skupne službe: Parkelj Vincencija, Zorko Alenka; konfekcija Vinica: Pavlovič Branka, Matjašič Katca, Gorše Marija, Matkovič Marija, Brozovič Kristina. Skupne službe podjetja – investicijsko vzdrževalni sektor: Šimenc Jože, Parkelj Ivan. TOZD Strešnik – Dobruška vas: Gorišek Marjan.

Modni kotiček

Kombinacija tkanine je glavni okras teh dveh modelov. Levo je široka obleka z rokavi v stilu metulja. Izdelana je iz pikčastega materiala, prednji del pa je iz drobnočrtastega materiala. Na modelu desno je kombinacija kara z enobarvno tkanino.

Oba modela sta primerna za popoldanski čas in rekreacijo.

Dolenjsko prvenstvo za posameznice

Na dolenjskem prvenstvu za članice, ki je bilo v mesecu maju na kegljiščih v Mirni peči, Krškem in Trebnjem, je velik uspeh dosegla Majda Konda, ki je zasedla odlično tretje mesto in se uvrstila na republiško prvenstvo. Zelo dobro se je uvrstila tudi naša druga tekmovalka Mari Kacin – na 9. mesto.

VELIK USPEH MALOŠTEVILNE EKIPE

V Sarajevu je bila od 1. do 4. julija v organizaciji združenega podjetja ALHOS 14. zvezna tekstiliada. Tekmovanje je bilo v naslednjih disciplinah – moški: mali nogomet, rokomet, košarka, namizni tenis, streljanje, šah, odbojka, kegljanje in atletika; ženske: šah, rokomet, košarka, namizni tenis, streljanje, odbojka, kegljanje in atletika. Naša ekipa je nastopila samo v petih disciplinah pri moških (nam. tenis, odbojka, šah, kegljanje in atletika) ter v treh ženskih (nam. tenis, šah in kegljanje). Ekipa je štela skupaj le 25 tekmovalcev.

Kljub tako majhnemu številu udeležencev (doma so ostali strelci in košarkarji; slednji bi prav gotovo prinesli kakšno točko, kot so jo pred dvema letoma) je ekipa na tem tekmovanju dosegla izreden uspeh, saj je osvojila v skupnem seštevku točk (moški in ženske) odlično drugo mesto, za ekipo Teteksa iz Tetova (61 tekmovalcev v 15 disciplinah). Razen tega smo osvojili prvo mesto v moški konkurenci ter drugo mesto v ženski; v posameznih disciplinah smo osvojili 3 prva mesta, 1 drugo, 2 tretji in 1 četrto. Pa pogledjmo rezultate naših po posameznih disciplinah:

ATLETIKA – moški: 1. mesto

Osvajili nismo nobenega prvega mesta v posameznih disciplinah, a vendar smo bili v skupnem seštevku točk daleč najboljši: prvo mesto smo si priborili z veliko borbenostjo in izenačenostjo. Nastopali so: Marjan Somrak, Brane Štrumbelj, Jože Blažič, Ludvik Lužar, Riko Resnik, Stane Kuzma in Andrej Počrvina.

KEGLJANJE – moški: 1. mesto

Svojim dosežanim uspehom so dodali kegljači še enega: z odličnim rezultatom (265 podrtih kegljev) in izenačeno igro so naslovu najboljših na Dolenjskem in v republiki dodali še naslov najboljših v Jugoslaviji

med tekstilci. Igrali so: Jože Rolih, Slavko Dravinec, Vinko Istenič, Marko Zupančič in Jože Blažič.

NAMIZNI TENIS – moški: 2. mesto

Razmerje sil v tej disciplini je ostalo nespremenjeno iz prejšnjih let. Ekipa Pamučne industrije iz Duge rese je bila premočna (nastopa v II. zvezni ligi). Uspeh je bil resnično zelo velik, igrali pa so: Marjan Somrak, Ivan Kapš in Stane Kuzma.

ODBOJKA – moški: 3. mesto

Ekipa v borbi za finale ni nastopila popolna, ker je bilo istočasno tekmovanje v namiznem tenisu; sicer pa bi se gotovo uvrstila še za dve mesti višje. Vendar tudi četrto mesto ni slabo, tako da so tudi odbojkarji opravičili sodelovanje na tekstiliadi.

KEGLJANJE – ženske: 1. mesto

V konkurenci devetih ekip so bile naše predstavnice presenetljivo, a vendar zaslužno prve. Dosegle so tudi odličan rezultat (209 podrtih kegljev), kar bi zadostovalo za uvrstitev med 8 najboljših ekip v moški konkurenci. Igral so: Majda Konda, Mari Kacin, Joži Zupančič, Pavla Koprivnik in Martina Makše.

NAMIZNI TENIS – ženske: 3. mesto

Zelo dobra uvrstitev glede na to, da igralci, ki sta nas zastopali, nista aktivni in igrata samo priložnostno. Igrali sta Anica Istenič in Ramiza Planjanin (iz Trebinja).

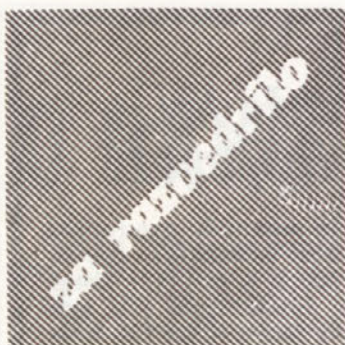
ŠAH – ženske: 3. mesto
Nesrečno izgubljeno 1. mesto v dvoboju s Teteksom, vendar je tudi ta disciplina pripomogla h končnemu uspehu Novoteksa. Igrale so: Anica Istenič, Ilonka Pungartnik, Marija Šiško in Majda Konda.

ŠAH – moški
Ekipa je bila sestavljena iz tekmovalcev, ki so nastopali v drugih disciplinah in zato nismo mogli doseči kakšnega vidnejšega uspeha. Ker so druge discipline sovpadale s šahom, se je pripetilo, da smo izgubili dvoboj tudi s 4:0 (brez borbe), ker nismo mogli dobiti igralcev.

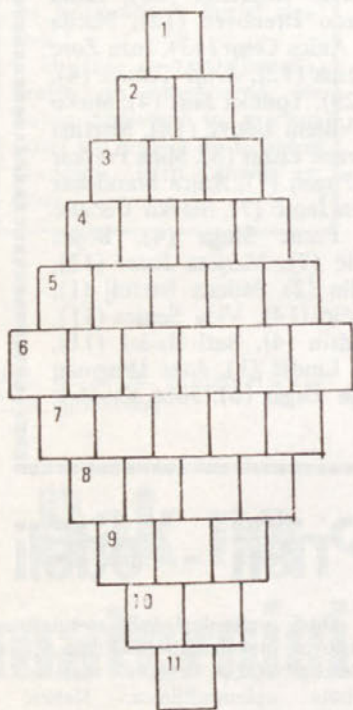
Na koncu lahko ugotovimo, da je ekipa, ki nas je zastopala na 14. zvezni tekstiliadi, opravičila zaupanje; drugo mesto med 76 podjetji in 2500 udeleženci iz vse Jugoslavije je izreden uspeh. Že danes pa bi morali razmišljati, kako bomo čim bolj pripravili ekipe in posameznike, ki nas bodo zastopali na naslednji 15. tekstiliadi, ki bo v Črni gori (organizator bo Vunarski kombinat iz Bijelega Polja).

SLAVKO DRAVINEC

Rešitev vretena iz prejšnje številke: E, EP, PET, PEST, PERST, PERAST, TESAR, STAR, ARS, AS, S.

Vreteno

1. 18. črka abecede
2. grška črka
3. osvežilna pijača
4. okončina
5. element hoje
6. ptica ujeta
7. prislov
8. igralna karta
9. vodna žival
10. egiptovski bog
11. amper

Turnir „Loka 76“

V organizaciji združenega podjetja Gorjanci-Metropol je bil na Loki 26. in 27. junija turnir v borbenih igrah. Udeležilo se ga je 21 ekip iz vse Slovenije (Triglav, Ingrad, Hmezad, Saturnus itd), vsa dolenjska elita in zelo močna ekipa Elektra iz Zagreba. V zelo izenačeni borbi je v tej močni konkurenci ekipa Novoteksa osvojila odlično tretje mesto in prejela v dar sliko Novega mesta.

Čprav smo nastopili na letošnji tekstiliadi z okrnjeno ekipo, smo kljub temu zasedli drugo mesto in osvojili pet pokalov ter dve diplomi

Novoteks

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako prvo sredo v mesecu v nakladi 2900 izvodov. Urejuje ga izdajateljski svet: Mira Kovačič, Teodora Kovačič, Konrad Mehle, Marinka Miklič, Franc Pavlin, Andrej Počrvina in Slavko Polak. Predsednik izdajateljskega sveta je Andrej Počrvina. Odgovorni urednik Miha Gošnik. Uredništvo in uprava: Novoteks, Novo mesto, Foersterjeva 10. Stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, tiska Knjigotisk Novo mesto.